

פרקים מאלפים
ממסכת חיון
נוראת ההוד של
הגאון הקדוש
רבי **יעקב מוצפי**
זצוק"ל, ראב"ד
העדה החרדית
הספרדית | "גזע
ישישים עלה
מבבל ועמו ספר
מלחמות" | ל"ה
שנים לפטירתו -
י"ג סיון תשמ"ג

אורי עלה מבבל

בימים ההם ראה שיש חשש בנוגע לכשרות הגבינה הנמכרת בעיר, רבינו לא המתין הרבה ואזר כגבר חלציו, צירף עמו כמה אנשים יראי שמים ונסעו מדי פעם לכפרי הערבים ומקומות מרוחקים כדי להשיג כמויות גדולות של חלב טהור בלי תערובות, והיו יושבים שם כמה ימים ומכינים את הגבינות ושולחים כמויות גדולות בפחים חתומים בחותמת שלהם ומוכרים לבני ישראל, לאפרושי מאיסורא.

ושנא את "הרבנות"

כשהגיע לארה"ק היה מחוסר כל מקור פרנסה, והרבנות הרשעית הציונית לטשה עינים אל גאון זה להפילו ברשתם, כאשר באמתחתם הצעה מפתה שמשכורת שמנה בצדה, וכך הגיעו שלוחי "הרבנות" והציעו בפניו כי ישמש כרב מטעמם, וכבר מצאו לו "שיכון" בו ישמש כרב. אך חזקו עליו דברי רבו הגה"ק רבי צדקה חוצ'ין זצוק"ל "שאם רצונו להשתמד - ילך עמהם!", והוא השיב את פניהם ריקם.

וכאשר יעצו לו מכריו וידידיו שלמען יוכל להשיג איזו משרה אצל הרבנות של הציונים כדאי שיסיר מעליו לבושו המסורתי לרבני בבל, השיב בחכמתו: אם כל כך מסוכן הוא להחליף הלבוש, שעל ידי זה אפשר להמשך אחר הציונות ורבניהם, אם כן הוא בגדר "ערקתא דמסאנא" שמחויבים למסור הנפש בשעת השמד שלא לשנותו (סנהדרין דף ע"ד ע"ב).

ואכן רבינו נשאר לאורך כל ימיו

מרן רשכבה"ג בעל בן איש חי זצוק"ל

ירא את ה' מנעוריו

רבינו זצוק"ל נולד ביום ח' ניסן תרס"א לאביו רבי עזרא בעיר מלאה חכמים וסופרים בגדאד רבתי בגולת בבל, מילדותו כבן שבע שנים הרגיל עצמו לקום בחצות לילה ולהגות בתורת ה' ובספרי יראה, בדרכו לבית המדרש היה עובר ליד בית החברותא ומושך בחבל שהיה תלוי בחלון ביתו וקצהו השני מונח בידו, ומעוררו ללמוד תורת ה', והיו לומדים שעתים בספרי מוסר ולאחר מכן עסקו בתלמוד עד אור הבוקר.

זכה כסדר לחזות בפני קדשו של מרן הגה"ק רשכבה"ג בעל "בן איש חי" זצוק"ל, ואמר בעצמו שאת יראת ה' הטהורה קיבל ממה שהיה מביט בפניו של מרן הבן איש חי במשך דרשותיו הקדושות שהיה משמיע מידי שבת בשבתו, ואף שהיה אז ילד רך בשנים, שהרי טרם היותו בן עשר שנים נסתלק הבן איש חי למתיבתא דרקיעא, נחקה דמותו הקדושה בלבו והשפיעה עליו כל ימיו.

את תורתו קיבל מרבותיו קדושי עליון, את רוב חכמתו קיבל מזקנו הגה"ק רבי משה מוצפי זצוק"ל, והלך בדרכו הן בלימוד התורה הן בחסידות ובקדושה ובכל הענינים, כמו כן קיבל תורה מפיו של הגה"ק רבי אפרים הכהן זצוק"ל תלמידו של מרן הבן איש חי, וכן למד אצל הגה"ק רבי שמעון אהרן אגסי זצוק"ל בעל "בני אהרן" על "שער הגלגולים" להרח"ו זי"ע, שהיה מחותנו של הבן איש חי.

על משמר הכשרות

על גודל עמידתו בפרץ על חומת הכשרות בבבל תעיד העובדא הבאה שסיפר רבינו בעצמו: בגיל שלושים מינהו להשיג על בית המטבחים כולו, ואחד מהשוחטים שחיטתו לא מצאה חן בעיניו. הודיע לו רבינו שאם לא יתקן את הדבר יפסול את שחיטתו. אותו שוחט היה עז פנים והרים את סכיניו שהיה באורך ארבעים ס"מ לנגד לבו של רבינו, ואמר לו: אם תעז לדבר אזי אחת דינג'! אך תיכף פתח רבינו את מעילו שכנגד לבו ואמר לו: איני פוחד ממך ולא אזוז כמלוא נימא מדיני תורתנו הקדושה, והרי לבי לפניך ועשה בו כרצונך! אותו שוחט בראותו זאת נכנע וברח מהמקום בבושת פנים.

אש דת השערה נגד הציונים וגרוריהם, כמו כן שמע על מסירות נפשו שלא ליהנות מכספיהם הטמאים, ועל פסקו הנחרץ נגד ההשתתפות בבחירות, אי לכך הביע הגה"ק מסאטמאר זצוק"ל את רצונו לראותו פנים אל פנים.

רבינו זצוק"ל היה אז מלמד תינוקות בבית המדרש "צלחה ומזל" בשכונת התימנים, וכאשר הגיע הגה"ק מסאטמאר לשם, קם רבינו ממקומו וברכו על אשר טרח לבוא אליו, ופנו לאיזה חדר ודיברו יחד בסוד שיח שרפי קודש.

כשנפרד ממנו אמר הגה"ק מסאטמאר:

ראיתי יותר ממה ששמעתי עליו.

כמו כן הלך הגה"ק מסאטמאר לביהכנ"ס "שמש צדקה", והיו יושבים על התיבה מימין ומשמאל הגה"ק רבי צדקה חוצ'ין זצוק"ל וכבוד רבינו זצוק"ל, וכשראה אותם הגה"ק מסאטמאר מבעד החלון נענה אח"כ ואמר "אלו קנאים אמתיים". כמו כן התבטא על רבינו זצוק"ל בהפלגה "קדוש קדוש קדוש!"

המגיד הירושלמי הנודע הגה"צ ר' שבתי יודלביץ זצ"ל היה ממקורביו הגדולים, והיה אומר: מי שרוצה לראות בבואה כיצד היו נראים אביו ורבא, יסתכל על רבינו!

בתורתו יהגה יומם ולילה

כל ימיו לן באהלה של תורה ולא פסק פומיה מגירסא, עוד בשנות צעירותו בבגדאד היה עוזב את ביתו למשך כל ימות השבוע, ולא חזר לביתו אלא משבת לשבת, וסיפר בעצמו שהיה לומד באותה תקופה שמונה עשרה שעות רצופות בכל יום ש"ס ופוסקים, כאשר הסכום שקיבל למחייתו הספיק בקושי לפת לחם ומלח. ואכן בקיאותו היתה מעוררת התפעלות אף בקרב רבנים גדולי תורה, בכל ענין וענין היה פותח מיד ומדפדף הנה והנה ומראה את מקור ההלכה.

ובאשכבתיה דרבי העיד עליו הגרב"צ אבא שאול זצוק"ל שהיה בקי בכל הש"ס בבלי וירושלמי, רמב"ם, טור בית יוסף, ושולחן ערוך עם נושאי כליו, והיו מונחים ממש בין עיניו כלשונם. כמו כן שליטתו בכל ספרי מרן הבן איש חי זצוק"ל היתה מוחלטת, ודברי קדשו היו שגורים על לשונו.

יש לציין כי רבינו זצוק"ל לא אז כקוצו

הגה"ק רבי אפרים הכהן זצוק"ל

מהרבנים הציונים, והיה אז רבינו בצער כי מצד אחד היה אחד הצדדים ממקורביו הטובים, ומצד שני אמר שאם יפגוש את אותו רב שהיה ברור בלי ספק שיבוא לשם, לא יוכל לכל הפחות שלא לומר לו שלום, ואין רצונו בזה כלל. והתפלל להש"י והלך. ואכן אותו רב לא בא שמה, ונודע שאמר אח"כ שחשב שהחתונה תתקיים למחר ולכן לא הגיע. ומאת ה' היתה זאת לעשות רצון צדיק.

"קדוש קדוש קדוש"

כשהגיע מרן הגה"ק מסאטמאר לארה"ק בשנת תשי"ב, הגיעה לאזניו השמועה כי עיר וקדיש משמיא נחית בעדת הספרדים, לעמוד בפרץ במלחמת

מדרש תלמוד תורה בבגדאד בו למד רבינו זצוק"ל

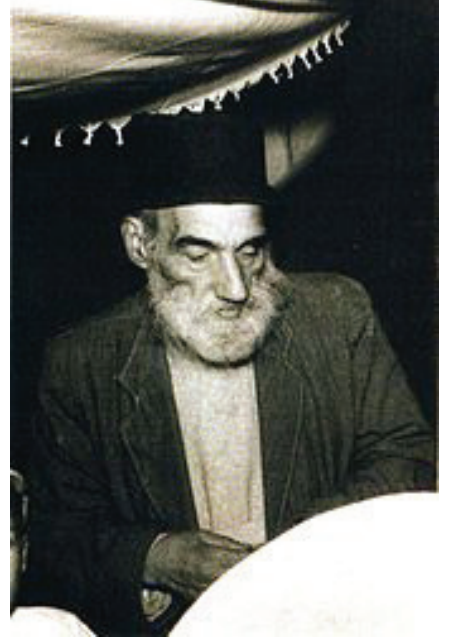
בלבושו המקורי, כהוראת רבו הגה"ק רבי צדקה חוצ'ין זצוק"ל להשאר במלבושיו אלו היות ומקור התלבושת הנהוגה כיום הוא מהגויים.

עמידתו האיתנה נגד פיתויי הציונים היתה כרוכה במסירות נפש ממש, באותה תקופה שאחר עלייתו לארה"ק היה גר בדירת צריף שנתן לו רבו הגה"ק רבי צדקה חוצ'ין זצוק"ל בחצר בית הכנסת "שמש צדקה", והיו ילדיו הקטנים חולים בדלקת ריאות, ואף הוא עצמו נחלה עקב הטחב והרטיבות ששררו בצריף הדל. ובתוך דוחק נורא זה עמדו עליו אנשים "מבקשי טובתו" והטיפו לו שיקח את תמיכת הציונים והכל יסתדר, ושאר דברי הבל, אך הוא עמד כצור חלמיש ולא לקח אגורה שחוקה מהם.

נמנע מלפגוש ברכניהם

וכשם שהוא עצמו נזהר מליפול ברשתם, כך התרחק מאותם שלא עמדו בנסיון ומכרו נשמתם לשמש ב"רבנות" הציונית בעד בצע כסף. כשהגיע לאיזו שמחה והיה שם אחד מרבני הרבנות הציונית, ברח מיד מהשמחה. וכך סיפר ת"ח אחד שהתלווה לרבינו לאיזו שמחת נישואין ובאמצע הגיע לשם אחד הרבנים הראשיים של הציונים, וכשראה זאת תיכף יצא מן המקום.

ופעם הזמינו אחד ממקורביו לחתונת בנו, אך דא עקא שנודע לו שהוזמן לשם גם אחד ממעמידי השלטון הכופר

הגה"ק רבי צדקה חוצ'ן זצוק"ל

של יוד מהוראותיו של מרן הבן איש חי זצוק"ל, וכפי לשונו של האדמו"ר מסטראפקוב זצ"ל (ששימש כדיין בבית דינו של רבינו זצוק"ל): "בכל עוז ותעצומות היה זהיר ומזהיר לבל לנטות ממנהגי הספרדים ופסקי ההלכה של הגה"ק רבינו יוסף חיים זי"ע בעל ה"בן איש חי", אשר היה שגור על לשונו והחזיקם כאילו ניתנו מסיני".

עמלו בתורה היה מתוך הדחק ובחוסר אמצעים כספיים, את דירתו ברחוב צפניה קנה בעזרת מקורביו ובהם מקורבו הרה"צ ר' אהרן בצלאל זצ"ל ששילם את החלק הארי, ואף היא היתה דירה דחוקה ופשוטה בתכלית.

עמוד צלותהון דישראל

תפילתו היתה בהשתפכות הנפש כבן לפני אביו, בדמעות שלישי ובכונה עצומה. הוא היה הפותח דלתי בית המדרש "שמש צדקה" אחר חצות הלילה כמה שעות לפני תפילת ותיקין. קודם שנכנס לבית הכנסת היה נעצר בפתח זמן מועט באימה וביראה, ומתבונן בטבלא התלויה "דע לפני מי אתה עומד" וכו', ואז נכנס לבית המדרש.

הקפיד על אמירת תיקון חצות בכל לילה, והיה חוזר ומשנן בקפידה חמורה שאמירת תיקון חצות אינה רק מנהג טוב בעלמא כמו שחושבים ההמון, אלא חיוב גמור מדינא, והיא הלכה המובאת בשולחן ערוך או"ח סימן א'. מטעם זה הורה שאף אם על ידי קימת חצות יהיה עייף ביום המחרת וירדם באמצע לימודו, אין זה פוטרו מקיום ההלכה.

ויתר בשום פנים ואופן על תפילה בבית הכנסת הקבוע. פעם נסע לעיר אחרת, וחזר מיד בו ביום, כשנשאל למה לא ילון לילה אחד אצל בניו שדרו שם, השיב בתמיה: וכי נשנה מקום התפילה?! ואכן תפילתו היו בוקעות רקיעים, וכאשר ראו בחוש אלו שהסתופפו בצילו, כי

ומעידיים באי בית מדרשו על תיקון חצות שהיה עורך בבכיות ואנחות קורעות לב שכל השומעים התעוררו עד דכדוכה של נפש ממש להתאבל על צער השכינה. קבע מקום לתפילתו ודבר לא עצרו, לא גשם ולא שלג, לא קור ולא חום. אף בשנות זקנותו שההליכה קשתה עליו, לא

משיירי כנסת הגדולה

מכתב מרן הגה"ק מסאטמאר לטובת המוסדות הקדושים "קרית ספר" בראשות רבינו זצוק"ל

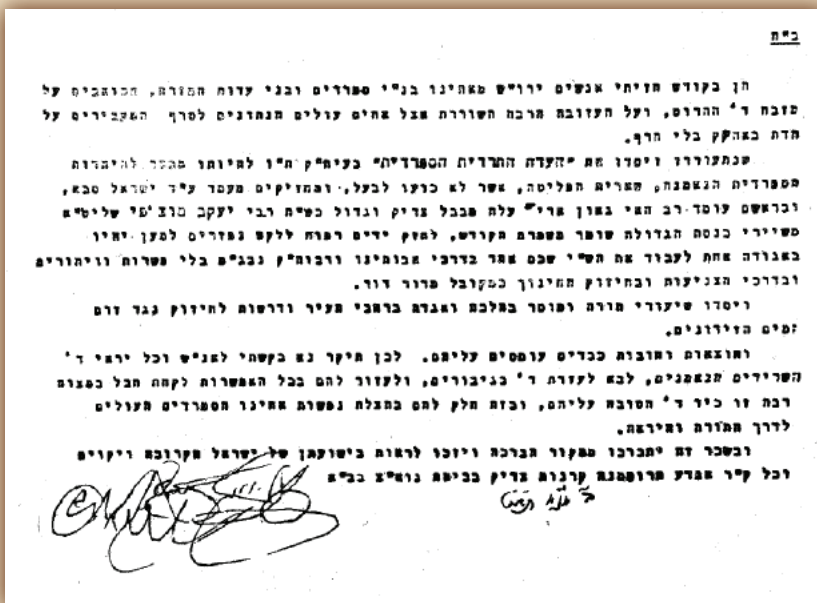
ב"ה

הן בקודש חזיתי אנשים ירו"ש מאחינו בני" ספרדים ובני עדות המזרח הכואבים על מזבח ה' ההרוס, ועל העזובה הרבה השוררת אצל אחים העולים הנתונים לטרף ולמעבירים על הדת באה"ק בלי הרף, שנתעוררו ויסדו את העדה החרדית הספרדית בעיה"ק ירושת"ו, להיותו מבצר להיהדות הספרדית הנאמנה שארית אשר לא כרעו לבעל ומחזיקים מעמד ע"ד ישראל סבא, ובראשם עומד רב האי גאון, ארי עלה מבבל, צדיק וגדול כש"ת רבי יעקב מוצפי שליט"א משיירי כנסת הגדולה שומר משמרת הקודש, לחזק ידיים רפות, ללקט נפזרים למען יהיו באגודה אחת לעבוד את השי"ת שכם אחד בדרכי אבותינו ורבותינו הק' נבג"מ בלי פשרות וויתורים, ובדרכי הצניעות ובחיזוק החינוך כמקובל מדור דור, ויסדו שיעורי מוסר והלכה ואגדה יום יום, ודרשות לחיזוק נגד מים הזידונים. והוצאות וחובות כבדים עומסים עליהם.

לכן תיקר נא בקשתי לאנ"ש וכל יראי ה' שרידים הנאמנים לבא בעזרת ה' בגבורים ולקחת חבל במצוה רבה זו כיד ה' הטובה עליהם, ובזה חלק להם בהצלת נפשות אחינו הספרדים העולים לדרך התורה והיראה, ובשכר זה יתברכו ממקור הברכות ויזכו לראות בישועתן של כלל ישראל הקרובה, ויקויים וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק בביאת גואל צדק בב"א.

ב' מנ"א תשי"ט

הק' יואל טייטלבוים

מגיעים לבקש ברכה, והיה חושש לברכם בהצלחה שמא מעשיהם אינם ראויים להצלחה... היה אומר כך: יש ארבע אותיות לפי הסדר, אמונה ברכה, גזל דלות. אם תלך באמונה שהכל מושג משמים תהיה לך ברכה, אך בגזל יהיה לך דלות רח"ל. רך כקנה היה בכל הנוגע לכבוד עצמו, אך בכל הנוגע לכבוד שמים היה קשה כארז, וכארי התנשא ללחום מלחמות ה' ללא הרף, בעיקר על פריצות המלבושים ועל חילולי שבת היה מוחה ומתריע מכאב לב.

אהבת חסד

רודף צדקה וחסד היה רבינו זצוק"ל, בעצמו פתח גמ"ח לסייע בהלוואות כספיות לבני תורה וניהל בעצמו את כל עניני הגמ"ח. מלאכה מיוחדת היתה לו להשכין שלום בין איש לאשתו, בסבלנות היה מאזין לטענות שני הצדדים הלוחך ושוב במשך שעות ארוכות בלא להתעייף, והוא במתק לשונו היה מרגיע ומחזק ומיישב את ההדורים עד שעלה בידו להשיב את השלום על כנו. היה מסביר לכל אחד מהצדדים עד כמה צריך לוותר ולחשוב על טובת הילדים, עד כמה המריבות בין בני הזוג עלולות לגרום ח"ו קלקול אצל הצאצאים, ולהיפך אם יחיו בשלום ורעות כמה השפעה טובה תהיה מכך על הילדים.

התבדלותו משלטון הערב רב

היה מרגלא בפומיה דברי רבו הגה"ק רבי צדקה חוצין זצוק"ל שאמר לו כי המדינה הציונית וכל השייך לה הוא שולטנותא דערב רב. ואכן נאה דורש נאה מקיים, התרחק רבינו זצוק"ל כמטחוי קשת מכל שייכות עם אותו שולטנותא דערב רב.

אודות קצבאות הילדים של "ביטוח לאומי" הורה כי הם אסורים בהנאה, רק את כספי ה"פנסיה" התיר לקחת כיון שכסף זה נוכה כל השנים משכר עבודתו. מקורבו הגה"צ רבי שבתי יודלביץ זצ"ל סיפר שפעם חשד רבינו באדם אחד כי הוא נוטה לציונות. כאשר נודע לאותו אדם כי רבינו חושד בו בכך, בא והביע צערו בפני רבינו. אמר לו רבינו: במסכת יומא (דף י"ט ע"ב) נאמר "הוא פורש ובוכה

ועצה, המונים היו משחרים לפתחו בכל שעות היום והלילה, ולא נתנו לו מנוחה. פעם הציע לו מקורבו הרה"צ ר' אהרן בצלאל זצ"ל שיעשה שעות "קבלת קהל" להגביל מעט את זרם הפונים, אך רבינו זצוק"ל סירב ואמר: בשום פנים ואופן לא אסכים לקבוע שעות לקבלת קהל, שהרי אנו מוזהרים להדבק במדותיו של הקב"ה, אצל הקב"ה אין שעות קבלת קהל, ובכל עת הוא מאזין ומקשיב לתפילותינו, כך גם אנו אין לנו לקבוע שעות קבלת קהל, אלא להיות קשובים לצרכיהם של ישראל בכל עת.

כשהיה יושב בבית מדרשו "שמש צדקה" ומוסר את שיעוריו הרבים לתלמידיו, היה מוסר בענוה גדולה ובפשטות יתירה, כמו כן כאשר התקיימו שם דרשות לחיזוק הדת היה יושב כל זמן משך הדרשה ומקשיב כתלמיד לפני רבו. ענוותנותו היתה בלי שיעור, והיה משפיל עצמו עד לאנשים הפשוטים ביותר שהיו באים לשיעוריו התמידים. וכשהיה עובר ברחובות היו רצים לקראתו ילדי ישראל בהמוניהם לקבל את ברכת קדשו, והיה עומד במתינות גדולה ומרעיף על ראשיהם איש כברכתו בלי להתעייף ובאריכות אפים גדולה. ולכל מיני טיפוסים מפוקפקים שהיו

רבינו זצוק"ל

בקשותיו ותפילותיו על צרות שהגיעו לפניו, היו מתקבלות ונענות ברחמים וברצון.

ענוותן ושפל ברך

שנא את הפרסום והכבוד בתכלית, וכל רצונו בעולמו היה רק להרבות בכבוד שמים תמיד. פעם הגיע לביתו וראה שקבעו בכניסה לביתו טבלא עליה נכתב "הרב יעקב מוצפ"י", מיד כשראה זאת נבהל והזדעזע, ועל אתר הסיר את הטבלא. ביתו היה תל תלפיות לכל מבקש ברכה

אין לנו אלא התבדלות מהמינים והכופרים

מכתב בחתימת רבינו זצוק"ל על דבר הבחירות

על דבר הבחירות לשלטונות בארץ ישראל, החלטנו כדת של תורה להכריז רבים ולפרסם דעת תורה כי לפי הדין אסור לכל בר ישראל אשר רגלי אבותיו עמדו על הר סיני שישתתף חלילה בבחירות לכנסת המיני ואין שום כח בעולם אשר יתיר באיזה אופן שהוא תוקף האיסור הנורא הזה. כל הנוטל חלק בבחירות אלה פורץ גדר הוא והרי זה כמודה בחוקי המדינה שהם כנגד חוקי התורה ונותן כח להסטרא אחרא ומנאצים שם הו"ה ית"ש.

אין לנו אלא התבדלות מהמינים והכופרים, ולא להתערב עם זרם המורדים בתוה"ק. הירא את דבר ה', יזהר שלא יתפתה ע"י מישוהו, ויזהיר את נפשות ביתו שלא ילכדו באיסור נורא זה. וכבר אמרנו ואמרנו כל ממשלה שיש בה אפילו חופשי אחד אסור להשתתף בבחירות שלה כמו שאמר הפסוק אל תשת ירך עם רשע, והיא אחת מתרי"ג מצוות. ה' ישמרנו מלכד ונראה בהקמת שכינתא מעפרא בביאת רוח אפינו משיח ה' אמן.

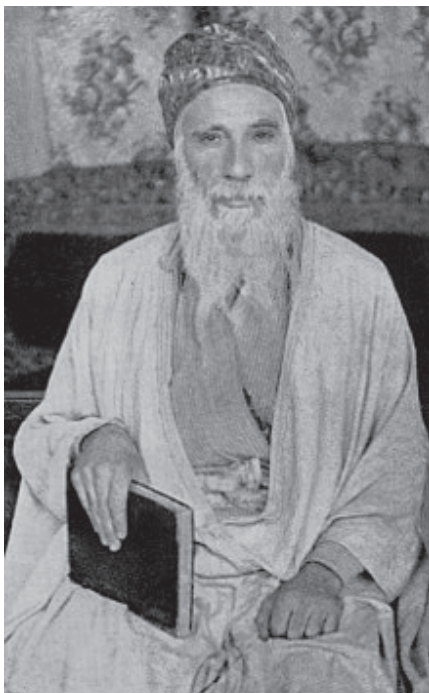
צדקה חוצין יעקב מוצפ"י יוסף כהן

וכשבאו אצלו בחגים נכדיו הקטנים בישלו עבורם בשר בכלים מיוחדים.

נגד היתר המכירה של "הרבנות" הציונית יצא חוצץ, והביע כעסו על היתר זה. פעם בשנת השמיטה נסע מחוץ לעיר הולך ונסוע הנגבה, היה זה יום שרב וחום כבד במיוחד, ורבינו אז בזקנה מופלגת והיה זקוק למים. אך דא עקא כי בחנות שנקרתה בדרכם לא היה ניתן לקנות מים כי אם "גזוז" בהכשר הרבנות הציונית. סירב רבינו לשתות מן הגזוז, ואמר, אף שאין שום חשש כשרות בגזוז, מכל מקום אינו רוצה לקנות גזוז בהכשר "הרבנות", שלא יאמרו שסמך על הכשר זה.

הורה לשואליו לנהוג כדעת החזו"א להמנע להשתמש בשבת באור המיוצר ע"י חילול שבת, וכן אסר להשתמש במים הבאים ממשאבות ע"י חילול שבת. לבו היה ער להעיר כסדר לתלמידיו ומקורביו על ענינים שרבים נכשלים בהם ואדם דש בעקבו, היה מזהיר שלא להשתמש בבני תורה, והיה גוער ללא הרף במי ששולח יד בזקנו או בפאותיו בשבת שעלול לבוא לידי תלישה.

היה אומר כי אדם אסור להתייחד עם כסף של אחרים, כי היצה"ר ימציא לו אלף המצאות והתירים לקחת הכסף לעצמו, או שילוה מחמת הדחק ולבסוף תשאר ההלוואה לנצח...

הגה"ק רבי שמעון אגסי זצוק"ל

רבינו: איני זוכר כלל כי אמרת דבר זה, ואיני מקפיד עליך כלל.

דקדוק הלכה וזהירות

רבינו זצוק"ל ביראתו הטהורה היה נוהג בהנהגות מיוחדות והחמיר על עצמו חומרות מופלגות, ונביא כאן מעט מזעיר מהנהגותיו והוראותיו בקודש: מיום בואו לארץ הקודש נמנע כמעט לגמרי מאכילת בשר, היות ולא היתה בנמצא שחיטה כפי חומרותיו ודקדוקיו.

שחשדוהו צדוקי והם פורשין ובוכין דאמר רבי יהושע בן לוי כל החושד בכשרים לוקה בגופו", כך אמר לו רבינו, אף אני מתוך כאב לב חשדתי בך.

את ההשתתפות בבחירות אסר בתוקף, כל ימי חייו עד זקנה ושיבה היה דורש דרשות בפרהסיא נגד ההשתתפות בבחירות. והתבטא כי מי שמשתתף בבחירות כאילו עבר על ג' עבירות חמורות ע"ז ג"ע ושפיכות דמים!

הבחירות בא"י הם איסור נורא!

להלן דברים מתוך דרשתו בשנת תשמ"א אודות ההשתתפות בבחירות: "רבותינו שקדמו, כולם ראו בעיניהם עין הבדולח שהבחירות בא"י הוא איסור נורא ואסרוהו, אכן כן מי שעובר על דברי הרבנים הגאונים שפסקו כן, עובר על דברי תורה, ומה שאומרים שגדולי תורה חתמו ואמרו מותר והפליגו שזה קידוש ה' וכו', כלל גדול נתנה לנו התורה שאם אחד יש לו נגיעה השוחד יעור ויסלף דברי צדיקים דברים המוצדקים, א"כ כל החותמים עם גדולי התורה שלהם נוגעים בדבר ולא יודעים, ואם תשאל יש גם איזה חתימות שהם לא נוגעים בדבר והמה מתירים? אלו תמימים ויש אמצעים ספסרים והמה לא ידעו מה יצא מזה, היהדות אין לה שום מחיר בחתימות אלו, והטעם כולם יודעים שהכנסת והעיריות פורצים יד נגד תורת משה ח"ו ומחוקקים חוקים נגד התורה ואומרים שהמדינה מדינת חוק ח"ו.

ומה נאמר על חילולי שבת בפרהסיא חוסר הצניעות המסיון החזקה בידי ריפורמים, ואחרון קשה מכולם החינוך הקלוקל למינים ואפיקורסים ושמיעת כפירות ח"ו. כל אחד ואחד ידע, יש משפט, ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון, וכיצד אפשר להתיר ח"ו להתחבר לכאלה! ושומע לנו ישכון בטח".

פעם אחת אירע שאחר שנשא את דבריו ברמה נגד ההשתתפות בבחירות, ניגש אליו אדם אחד שהדברים לא מצאו חן בעיניו, ובעזות מצח פנה אליו ושאל כמה כסף קיבל מהעדה החרדית על הדרשה נגד הבחירות (ללמדן שאין חדש תחת השמש בטענה זו...). רבינו שתק ולא השיבו מאומה, לאחר זמן ניחם הלה על רעתו ובא לבקש מחילה מאת רבינו, אמר לו

רבינו זצוק"ל עם הגה"צ ר' עמרם בלויא והגה"צ ר' יעקב מאיר שכטער זצוק"ל

בראש המוסדות הקדושים "קרית ספר", בהם העמיד תלמידים הרבה, וכאשר פנו אליו מכל מיני מקומות שונים לבקשו שיבוא לעמוד בראש ישיבתם, אמר להם "וכי מה חסר לי כאן שאבוא אליכם?", ובצוואתו ציוה שכל כספו יותן ביד מקורבו הנאמן שעמד לימינו עד יומו האחרון הרה"צ ר' אהרן בצלאל זצ"ל עבור מוסדות "קרית ספר".

רבינו נתבקש לישיבה של מעלה ביום י"ג סיון תשמ"ג, בהלוייתו הוכרז על פי צוואתו כי כל מי שהשתתף בבחירות בל יהיו ליגוע במיטתו! רבבות אלפי ישראל השתתפו באשכבתיה דרבי וליווהו למקום מנוחתו בהר הזיתים, שם חלקת מחוקק ספון עד ביאת ינון.

...

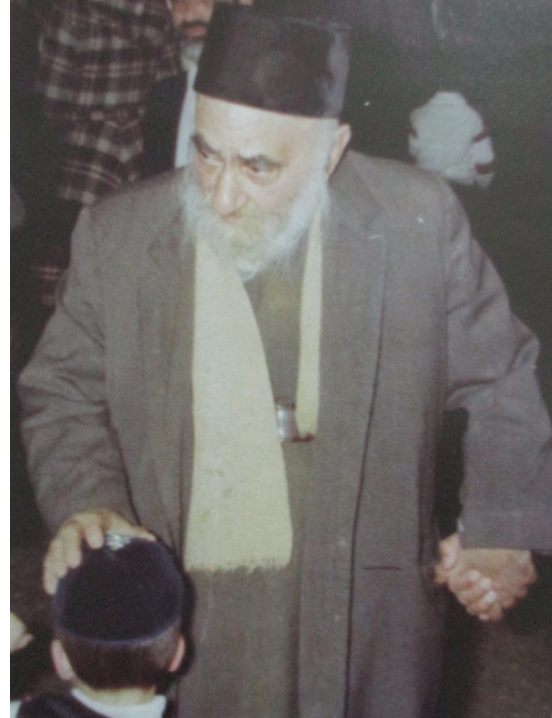
הרב בנימין בצלאל הי"ו שוקד על עריכת ספר תולדותיו והנהגותיו של רבינו זצוק"ל, מי שבידו חומר - עובדות, אמרות, תמונות ומסמכים וכדו', מתבקש לפנות לטל' 0533126243 ותבוא עליו ברכה.

לכל הפחות שיחתום שתורם הכסף לבנק וכדומה, אך הוא סירב ואמר "הכסף הזה אינו שלי ואיך אתרום כסף שאינו שלי?!" וכך עזב את הבנק להשתאותם של פקידי הבנק, ונתקדש שם שמים על ידו.

ראש בית דין מקודש

בבית דינו ראו בחוש מאמר הכתוב "אלקים נצב בעדת קל", קיים בעצמו מאמר חז"ל "הווי מתונים בדין" - אחרי שהספרא דדיינא רשם את טענות בעלי הדין כנהוג, היה מצוה שיחזור ויקרא לפנייהם מה שכתב, כדי לעמוד על הדבר אם כתבו כנכון, ואז הוציא - יחד עם שאר הדיינים את פסק הדין.

אחד מתלמידיו סיפר כי פעם סיפר לו רבינו עצמו, כי אירע ואחר פסק דין תורה אשר חייב לאחד מבעלי הדין, ניגש הלה וביזה וחירף אותו באופן מבהיל. שאלו תלמידו "ומה עשה הרב נגדו?" והשיב לו רבינו "מאז בכל פעם שפגשתי קרבתיו ועזרתי לו בכל הצריך". לתדהמת תלמידו אמר בפשטות וטבעיות: "כך צריך להיות!" מלבד כהונתו כראש בית הדין עמד

רבינו זצוק"ל מרעיף מברכותיו על ילדי ישראל

נהג בגינוני קדושה כל ימיו, כאשר ניגשו נשים לשאלו שאלות בהלכה, היה מצדד עצמו לצד השני שלא להסתכל. בעת קיום המצוות היה שמח שמחה גדולה ומיוחדת, במיוחד מעידים תלמידיו כי בשעת "קידוש לבנה" היה מתמלא שמחה עצומה והתלהבות עצומה כל כך, ואף שנעמד ברחובה של עיר בירך בקול רם וגדול עד שהיה נשמע קולו עד סוף הרחוב ולא היה בוש מאיש.

בענוותנותו קיבל על עצמו חלק מהאחריות על הגבאות בבית הכנסת, והיה מקפיד שבבית הכנסת ישאר בלילות מעט אור דלוק, אף שלא נשאר בהם איש, משום שזהו כבודו של בית המדרש וכנאמר באורים כבדו ה'.

זהירותו מחשש ריבית

נזהר לשלוח שליחו לשלם בזמן את חשבונות הגז והאלקטרי של בית הכנסת, ואמר שהטעם שנזהר למהר בתשלום כדי שלא להכנס לחשש ריבית שיש בתשלומי הקנס שגובים מהמאחר בתשלום. וכמו"כ נזהר שיהיה בבנק כסיו לזמן הנקוב בצ'ק שלא יכנס ל"מינוס" שיש בזה ריבית. כמו כן אסר לקחת "משכנתא" לקניית דירה, והיה מלעיג על ההיתר: "תולים שלט על הבנק עם פרסומת על היתר עיסקא וחושבים שניתר להם בזה".

ופעם הפקיד כסף בבנק, וכשבא לגבותו ראה שהוסיפו לו ריבית, ולא רצה לקחתו. הפקידים הפצירו בו שיקח את הריבית והוא נשאר בסירובו, הפצירו בו

התורה ובני הישיבות ותשב"ר אינם רכוש פרטי של מנהלי הת"ת ומנהלי הישיבות

מכתבו של רבינו זצוק"ל ובית דינו בדבר איסור לקיחת תקציבי השלטון הכופר

אנו החותמים מטה גוזרים בכח תורתנו הקדושה שלא לקבל שום תמיכה כספית או תמיכה אחרת למוסדות התורה והישיבות והתלמודי תורות משלטון ארצית ומקומית באיזה אופן שהוא ועל ידי איזה צינור שהוא. **כי כל המקבלים תמיכות ממקומות הנ"ל הם בכלל בתי ספר ומוסדות אסורים.** ודבר זה כבר נאסר על ידי קמאי דקמאי גאוני ירושלם ת"ו ובתי הדינים אשכנזים וספרדים.

וחלילה למי שהוא שימשך לקבל איזה תמיכה שהוא משלטון, מעירי' ח"ו, ויחוש לנפשו ונפשות בני ביתו ויחדל מלפרוץ גדר בחומת התורה, ולא יהיה מן החולקים על דברי חכמים ח"ו, כי התורה ובני הישיבות ותינוקות של בית רבן אינם רכוש פרטי של מנהלי הת"ת ומנהלי הישיבות.

ועל ההורים לשלוח ילדיהם אך ורק לתלמוד תורה ומוסדות הכשרים ובנות לבתי חנוך הכשרים.

השומעים לדברינו יתברכו בכל טוב סלה, ויראו דורות ישרים על ברכי התורה והיראה, וברוך אשר יקים את התורה הזאת.

י"ג לחודש מנחם אב תשל"ט

יעקב מוצפי יחזקאל שרגא ליפשיץ יוסי הכהן

הליכות ומנהגים

חודש סיון

נוהגים לאכול מאכלי חלב.

נוהגים לקרא מגילת רות [ויש נוהגים ג"כ לברך על זה]. להגיד שביום קבלת התורה, אנו מראים את גודל קדושת מנהגי ישראל. ובדרך אגב יש להוסיף, מה ששמעתי מפי הגה"ק מפשעווארסק שליט"א שכמו שיש ע' פנים לתורה כך יש ע' פנים למנהג.

ז' סיון

יו"ט שני של גליות – יום קבלת התורה לשיטת ר' יוסי בעשרה מאמרות לרמ"ע מפאנו הובא במג"א שהוסיף משה יום א' מדעתו זה מרמז על יום טוב שני של גליות.

אסרו חג - ימי תשלומים

עד ז' ימים אחר חג השבועות ניתן להשלים את הבאת קרבנות החגיגה והעולת ראייה. ע"כ נוהגים רבים בא"י לעשות זכר לעלייה לרגל בימים אלו.

כמו כן נהגו ברוב הקהילות שלא לומר תחנון בימים אלו.

ט' סיון

ביום זה בשנת תרט"ז עשו גדולי ירושלים מצוקי ארץ חיזוק גדול למען החינוך הטהור בארה"ק, וגזרו את אלות הברית על אלו המהרסים את החינוך ועל השולחים את בניהם למוסדות של אלו המהרסים את החינוך.²

כ' סיון

יום זה נקבע ליום תענית ובקשת רחמים וסליחות, בכל מלכות פולין (מג"א). על פרעות נושאי הצלב השני, ופרעות ת"ח ות"ט. ורבינו התוספות יו"ט שאל בחלום ונענה משמים שזה היה על שמדברים בבית מקדש מעט, ותיקן מי שברך לנזהרים מלדבר בבית מקדש מעט בעת התפילה.

ביום זה נוסד קרן הצלה למען החינוך הטהור בארה"ק ע"י בי דינא רבא דעיה"ק ירושלים, והתאחדות הרבנים, ורבנים רבים נוספים, ובראשם מרן הגה"ק מסאטמאר זצוק"ל שכיהן גם כגאב"ד דעיה"ק ירושלים ת"ו. מאמר נרחב בגליון זה.

2. ויש לדעת שהיום בכל המוסדות המתוקצבים ע"י המדינה, הילדים הם בסכנה גדולה ברוחניות [וקצת מהנעשה שמה מתפרסם בגליונות קול החינוך, ויש לדעת שמה שמתפרסם הוא חלק קטן מהנעשה שמה, ואין לאף אחד להשלוח את עצמו שבגן ילדים/ת"ת/וכו' שהוא שולח זה שונה, כי גם המנהלים הכי חזקים נאלצים להתפשר בדברים שהם מיסודי הדת [ממש]. ושומר נפשו ונפש ילדיו ירח ממוסדות כאלו.

ראש חודש סיון

ביום הזה באו כלל ישראל למדבר סיני, ופ' באוה"ח הק' באו חשוק ונחשק לחושק וחשוק, ושמחו שמים וארץ, כי זהו תכלית הבריאה ותקוה, ע' עוד שם.

ב' סיון - יום המיוחס

ביום זה נאמר לכלל ישראל והייתם לי סגולה מכל העמים וגו', ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, ופ' הרמב"ן שהובטחו ישראל להיות דבוקים בקל הקדוש¹, והנה הבטיחם בעוה"ז ובעוה"ב.

ג' סיון - שלושת ימי הגבלה

בבארות המים לרצ"ה מרימינוב זצ"ל כתב שבימים אלו היו כלל ישראל מתפללין להשי"ת והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך. וזהו ביחד עם קבלת עול התורה באמת (קונטרסי חסידות).

ד' סיון

וקדשתם היום (ד) ומחר (ה) ולר' יוסי הוסיף משה גם יום ו'.

שבת ערב שבועות

בא"י שכבר השלימו את ו' פרקי אבות, מנהג רוב הקהילות הוא להתחיל שוב את מסכת אבות פ"א, אמנם יש קהילות שנוהגים לומר פ"א של מסכת דרך ארץ זוטא (ע' תקון יששכר) וכן נהג הגה"ק ר' בנימין ראבינאוויטש זצ"ל. ובספר עשרה מאמרות (מאמר חקור דין ח"א פ"ט) הביא מנהג לומר פרק חלק בשבת אסרו חג פסח, ולפ"ז אומרים בשבת זו פרק קנין תורה דמס' אבות.

ו' סיון

חג השבועות – חג מתן תורה. **יום קבלת התורה לשיטת חכמים** יש לציין שכל הדינים בזמנינו המיוחדים לחג השבועות הם רק מנהגים שנהגו בתפוצות ישראל.

נוהגים להעמיד אילנות.

נוהגים לשים פרחים ועשבים.

נוהגים להשאר ער וללמוד בליל חג השבועות [ולומר תקון ליל שבועות].

1. ע' בני יששכר (סיון מאמר ח' אות ט') שנפשות ישראל אחוזתם על כנפי השכינה, כי הם עמוסים מני בטן, ונפשות גרים אחוזתם תחת כנפי השכינה, וברך בועז את רות "ותהי משכורתך שלמה מעם ה' אלקי ישראל" שתזכה לדרגה של נפשות ישראל.

94

שנה

כ"ט סיון
תרפ"ד - תשע"ה

במזל

ה

תשעים וארבע שנה
הקדוש ר' יעקב ישי
ז"ל ד"ר דה-ה

בירושלים
היום חג חנוכה
בבית המדרש
החדש
ועד העיר האשכנזי
בזרי!

במקום השמיע משפט אנטישמי ארסי, המאורע גרם לו לטלטלה עמוקה שגרמה לו לשוב בתשובה שלימה.

לימים סיפר ר' יעקב ישראל "באותו רגע שמעתי כעין בת קול הקוראת אלי בחזקה: שובה ישראל עד ה' אלוקיך".

בתחילה הצטרף הד"ר דה האן להסתדרות המזרחי בהולנד באשר היא זו שסימלה באותה תקופה את התורה והדת בהולנד, ועד מהרה כיהן הד"ר דה האן בתפקיד יו"ר הסתדרות המזרחי בהולנד.

עד מהרה החלה נפשו לערוג אל ארץ ישראל והוא מחליט לעזוב את ארצו ואת מולדתו ולעלות אל ארה"ק, ומיד כאשר הוא הגיע אל ארה"ק הוא התקבל בזרועות פתוחות ע"י הסתדרות המזרחי בארץ ישראל כשעד מהרה הוא מוצא בה את מקומו ומטפס בסולם הדרגות.

תוך כדי פעילותו הבחין הד"ר דה האן בהתגוששות שבין היהדות החרדית שבראשה עמד באותה העת מרן הגה"ק רי"ח זאנענפעלד זצוק"ל לבין ההנהגה הציונית שאליה השתייך, עד מהרה הוא מוצא את עצמו נפגש עם מרנן הגרי"ח זאנענפעלד והגאון רבי יצחק ירוחם דיסקין זצוק"ל, אהבת האמת שפיעמה בליבו הכריעה את הכף והוא הצטרף אל מחנה היהדות החרדית, כשתוך זמן לא רב הוא מתמנה למזכיר המדיני של "העדה החרדית".

מגן ומושיע

לא קלה היתה אותה התקופה ליהדות החרדית שבארה"ק בכלל ובירושלם עיה"ק בפרט, הציונים שלטו בכל מוקדי הכח של הישוב כשהם מציגים את עצמם כבאי כח של עם ישראל כולו, ומנגד היהדות החרדית ניצבה בעמדה נחותה ללא מגן ומשענה.

כמלאך מן השמים הופיע ר' יעקב ישראל אשר תיכף ומיד יצר את הקשרים המתאימים עם מוסדות השלטון הבריטי ועם החוגים הבינלאומיים.

ר' יעקב ישראל לא פסח על שום הזדמנות לקשור קשרים עם דמויות מפתח, מעשה ידוע מספר כי כאשר נודע לר' יעקב ישראל על אישיות בריטית נכבדה שנסעה ברכבת מדמשק לקהיר העוברת דרך ארה"ק, קנה ר' יעקב ישראל

אלמלא אותו היום בו קדרו המאורות - אור לכ"ט סיון תרפ"ד - מי יודע כיצד היו נראים פני היהדות בארץ ישראל.

ארץ ישראל ועבר הירדן בשליטתם של מלכי ירדן כאשר הרעיון הציוני הושלך זה מכבר אל פח האשפה של ההיסטוריה בחברת הצדוקים והקראים, השבתאים והפרנקיסטים, כשהמתרחש למול עינינו לא היה אפילו חלום בלהות. מי יודע לאן היו מתגלגלים הדברים אלמלא נגזרה הגזירה.

...

תולדות חייו

קשה היא המלאכה לתאר קווים לדמותו של הקדוש דה האן הי"ד, ונצרכת לכך יריעה ארוכה ארוכה, אשר לא זו העת ועוד חזון למועד אי"ה.

במסגרת זו ננסה לתמצת את מלאכתו בקודש בעבודתו המדינית, כמזכיר העדה החרדית בעיה"ק.

אך ראשית כל נביא את תולדות חייו בקצרה ועל קצה המזלג: ביום ט' טבת תרמ"ב בעיירה סמילדה אשר בקרבת אמסטרדם נולד ר' יעקב ישראל לאביו רבי יצחק אייזיק הלוי אשר שימש כחזן העיירה.

למרות שאביו חינכו בחינוך חרדי, התרחק הילד ונסחף אחר רוחות זרות שנשבו באותה עת באירופה היהודית, כשרונו הברוך הלך לפניו ועוד לפני גיל עשרים הוא נחשב למשורר דגול ולעיתונאי נכבד, ובגיל עשרים ושמונה התמנה אף לפרופסור למשפטים, יחד עם זאת נודע בשליטתו בשתיים עשרה שפות בהם שלט שליטה מלאה.

בשנותיו האחרונות של הצאר הרוסי נודע בעולם על סבלם של האסירים הפוליטיים ששהו בבתי הסוהר ברחבי רוסיה, והד"ר דה האן מרגש הרחמים בליבו נחלץ לעזרתם, וכשהוא מלווה בברכתה של מלכת הולנד הופיע ברוסיה כשהוא פועל רבות למען אותם אומללים יהודים ושאינם יהודים כאחד.

חזרה בתשובה

בשנת תרע"ה בעת מלחמת העולם הראשונה נכח הד"ר דה האן בארמון המלוכה ההולנדי כאשר אחד הנוכחים

על דבר אל

ה לרצח האכזרי של
דאל ב"ר יצחק הלוי
אן | השם יקום דמו

הקדוש ר' יעקב ישראל דה-האן הי"ד עם מרן הגרי"ח זאנענפעלד זצוק"ל

מאלו שאינם עומדים על השקפתינו אנו, ובחרו בועד העדה שקראו אותו בשם ועד העיר ליהודי ירושלים, במטרה לתת לו צורה כללית ולפרוש על ידי כך את שלטונם על כל הישוב היהודי בירושלים. ולשם אותה מטרה עצמה סדרו בחירה גם לועד ארצי כללי אשר כנוהו בשם "ועד לאומי ליהודי ארץ ישראל", היהודים החרדים דרשו לא להכיר את הועדים האלו בתור באי כוחם ולא להאכיר עליהם לא את סמכותם הם ולא את סמכותה של מועצת הרבנים שהורחבה על ידם.

בזמן האחרון התחלנו לצערנו, להרגיש נטיה מצד ממשלת א"י לעזור לועדים הללו בהשתלטותם עלינו והגיע לידי כך עד שהוציאה את עדתינו מהזכות של הטלת מיסים ולא נמנעה גם מלתת כח לועד השני לגבות את המס מחברי עדתינו, מבלי להתחשב עם הפגיעה הישירה ברגשות קהל גדול, אשר יוכרח לעזור בכספו הוא להגברת שלטון שאינו רצוי עליו. ובתשובת הממשלה על מחאתינו הודיעה לנו שעדתינו צריכה להיות כפופה לועד העדה ההיא.

אנו מרשים לנו להעיר את תשומת לב מע"כ על מצבנו זה, ולבקשו להשתמש בכח השפעתו הגדולה, אשר חננה אותו ההשגחה העליונה, לעזור בהסרת כח הכפיה מעלינו ולהשיב לנו את חופשיותנו.

המשלחת והתזכיר שבידיהם עוררו התפעלות בקרב הלורד ופעלו עליו רבות, בעיתוני התקופה ההיא הובאו דבריו של הלורד בסיכום פגישותיו בירושלים: "כמה הם היודעים באנגליה כי היהודים

הפגישה עם הלורד נורטקליף

ביום שני ח' שבט תרפ"ב הופיע באר"י הלורד האנגלי נורטקליף, בעליו של העיתונים "דיילי מייל", "דיילי מירור" וה"טיימס", מטבע הדברים היה נורטקליף בעל השפעה מדינית באנגליה, והן הערבים והן הציונים התכוננו להביא בפניו את טענותיהם ולשכנעו בצדקתם. למרות שלצורך פגישה עמו נצרך אישור מיוחד, ר' יעקב ישראל - בהוראתו של מרן הגרי"ח זאנענפעלד זצוק"ל - השתדל ופעל לשם פגישת משלחת מטעם העדה החרדית עם הלורד, ולאחר שניתן האישור ממושל מחוז ירושלים מר. סטורס קיבל הלורד נורטקליף לפגישה את נציגי היהדות החרדית הרה"ג משה לייב ברנשטיין זצ"ל ו"ר העדה"ח, הרה"ג ראובן שלמה יונגרייז זצ"ל - מזכיר העדה"ח, והקדוש ר' יעקב ישראל דה האן.

המשלחה הביאה בפניו את עמדת היהדות החרדית, ואף השיבו לשאלות שונות שהעלה בפניהם, בסיום הפגישה הגישה בפניו המשלחת תזכיר מפורט ומנומק בלה"ק ובאנגלית.

"האשכנזים החרדים בעיה"ק, מרגישים בהתמזגות עם הבלתי חרדים בסידור עדה, סכנה לדת ולהשקפותיהם המסורתיות. ומפני זה עמדנו על העיקר להשאר תמיד עדה מיוחדת בפני עצמה בלתי תלויה בעדות אחרות ובלתי כפופה להם.

היהודים החופשיים אשר בירושלים, וחברו אליהם חלק קטן מיהודי ירושלים

כרטיס במחלקה הראשונה ונסע בלוייתה מצמח עד עזה, כשכמובן הוא מנצל את ההזדמנות להעלות בפניה את עמדת היהדות החרדית.

כאשר ניסו הציונים להשתלט על ההקדשות בדרכם לכיבוש הקהילות היה זה ר' יעקב ישראל שניצב בדרכם כחומה בצורה, כאשר בפעילותו הענפה הצליח להשיג את רשיון האנגלים כי הקדשות החרדים לא יאלצו להיות תחת משרד הרבנות, אלא ירשמו במשרד בפני עצמו. וכאשר קיבלו הציונים מהנציב האנגלי סמכות לגבות מס של שני גרושים על כל רוטל מצות, שוב אנו מוצאים את ר' יעקב ישראל בחזית המערכה, כשהוא פונה אל דיפלומטים שונים ומפרסם מאמרים בעיתונות העולמית, מייצג את היהדות החרדית בבתי המשפט ואף משלם את הקנסות השונים מכיסו, כשבסופו של דבר לאחר ארבע שנות מאבק עז יצאה היהדות החרדית וידה על העליונה ומס המצה בוטל.

גם כאשר נעצרו הגה"צ רבי מאיר סעמניצער (להל) והרה"ג רבי יוסף האפמאן זצ"ל ב"עוון" הדפסת הקונטרסים "קול השופר" ו"קול גדול" שהביעו את דעת התורה כנגד הרבנות הראשית והעומד בראשה אברהם יצחק קוק, אנו מוצאים את ר' יעקב ישראל בראש הפועלים לשחרורם ממאסר.

הקדוש ר' יעקב ישראל דה-האן הי"ד

מרן הגרי"ח זאנענפעלד זצוק"ל בצאתו מפגישה עם מלכי אומות העולם

קבוצת בריונים אף צעדו לביתו של מרן הגרי"ח דיסקין זצוק"ל אלא שזוגתו מנעה מהם את הכניסה לבית. אף בביתו של מרא דארעא קדישא מרן הגרי"ח זאנענפעלד זצוק"ל הופיעו חמשה בריונים שפתחו בקללות ובחרפות, על "המלשינים והבוגדים" שמוציאים את דיבת הציונות רעה בקרב אומות העולם.

לאחר שקור רוחו ושלוותו של הגרי"ח הוציאו את המשתוללים מכליהם ואלה איימו לפגוע בו, פתח הגרי"ח את כותנתו וגילה את ליבה באומרו להם בטון תקיף ובלתי רגיל: "ירו בי! הנני מוכן לקדש שם שמים! ואני מהאמת לא אזוז כמלא נימה", דברים אלו עשו רושם על אותם בריונים שנמלטו מן המקום.

מרן הגרי"ח זיע"א יצא לאחר מכן ב"תשובה גלויה" שהתפרסמה בכתיבי העת ועוררה רושם גדול, בו כתב כי

גם ר' ראובן שלמה יונגרייז ניצל בנס מקבוצת בריונים שבאו בעצם יום השבת עם אקדחים לבית הכנסת בבתי אונגריין, אלא שאחד המתפללים שהצליח להתחמק מהמצור שהטילו הבריונים על ביהכ"נ הזעיק את המשטרה שעצרה את הבריונים, כשמיד לאחמ"כ נמלט ר' ראובן שלמה כאשר טליתו על פניו אל ביתו שם התחבא עוד מספר ימים.

האורטודוקסים אינם מאמינים בציונות? ולראיה המלאכות (= משלחת) של יהודים אורטודוקסים אשר באה להביע את מחאתה נגד הציונות, טוב שידעו זאת כולם!".

במסיבת פרידה שנערכה באותו ערב לכבודו של הלורד נורטקליף ע"י "האגודה למען ירושלים" נאם הלורד, ובתוך דבריו חזר על העובדה שלמרות שהציונים טוענים שהם המה מייצגי העם היהודי הרי שהיום באה אליו משלחת יהודים אורטודוקסים שהכריזו שהציונים אינם באי כוחם.

התנפלויות הציונים כנגד העדה החרדית

העיתונות הציונית והמזרחית יצאה מכליה לנוכח המשלחת ודבריה, ובפרץ כעס בלתי נשלט הם יצאו כנגד המשלחת והידות החרדית כולה בכינויים "בוגדים", "מומרים", "מלשינות", "נבלה" ו"שערוריה" ואף הרב הראשי אברהם יצחק קוק הצטרף למקהלת החירופים והגידופים.

מהשמצות זולות התדרדרו העיתוננים להסתה ברורה שקראה לעשות שפטים בחברי המשלחת, והתוצאות אכן לא איחרו מלבוא.

ר' משה לייב ברנשטיין הותקף ע"י מספר מתנפלים "חלוצים" אשר בהכאות עם מוטות ברזל פצעוהו קשות בראשו, כאשר עבר ליד ביתו שברחוב 'שערי פינה', ר' משה לייב נזקק לטיפול רפואי, ולאחר מכן המשיך לעיסוקיו כשהוא מלווה בשוטרים, בבית הכנסת אליו הגיע להתפלל נתגלו שני חלוצים שזממו לפגוע בו אך נאלצו לוותר על זממם זאת עקב הליווי המשטרתי לו זכה.

מימין לשמאל: ר' ראובן שלמה יונגרייז, הגר"י דיסקין זצוק"ל, הגר"ח זאנענפעלד זצוק"ל

השתתפו הרה"ג ר"ש יונגרייז, הפרופסור ד"ר דיהאן והרב ר"ח נאה. ה.מ. המלך קיבל את המלאכות בכבוד גדול ולחץ את ידי כל א' בדידות, אחרי נטילת רשות מהמלך ברח הרב את ברכת אשר נתן מכבודו, שתורגמה לערבית ע"י וזיר החיצון השייך פואד אל כטוב.

ה. מ. המלך בקש את המלאכות לשבת ואת הרב הושיב אצלו אחרי חליפת ברכות ושיחות ידידותיות הוגש למלך אדריס (= תזכיר) אשר הוקראה לפני המלך ע"י שייך פואד אל כאטיב וזיר החיצון.

ה. מ. המלך השיב ע"ז שהוא יודע מהיחסים הידידותיים אשר שררו תמיד בין היהודים והערבים ומבטיח שגם בעתיד יהיו יחסים טובים, והוא יתחשב תמיד בכל שאלה יהודית עם הסתדרות אגודת ישראל, וכל בקשה אשר תבוא אליו מצדה ישתדל למלא אחרי'.

אח"כ בקרו את האמיר עלי באהלו אשר גם הוא בכבוד גדול, משם הוזמנו לשולחן המלך לארוחת הצהרים, אחרי הסעודה נתקבלה המלאכות אצל

המשלחת הלכה בפקודתו, ולא דיברה מאומה על ענין הישוב היהודי באר". גם היהדות החרדית מפראנקפורט ומשוויץ, מצ'סלובקיה ומוורשה, ומכל רחבי תבל פירסמו מכתבי גיבוי ותמיכה בעדה החרדית, ראשיה ומנהיגיה, ומכתבי מחאה על ההתקפה הפרועה וההשמצות הזולות.

הפגישה עם המלך חוסיין

קשרים מצויינים קשר ר' יעקב ישראל את האמיר עבדאללה ששלט באותה העת על עבר הירדן, ואף נסע פעמים רבות להפגש עמו ברבת עמון.

וכאשר הופיע מלך עירק פייסל אחיו של האמיר עבדאללה בעמאן, נפגש אף עמו ר' יעקב ישראל כשהוא מביא בפניו את דבר היהדות החרדית, כאשר המלך פייסל מבהיר בפניו כי אין לו כל התנגדות ליהודים או יהודים והוא מוכן לקבל בארצו כל יהודי בסבר פנים יפות, רק שהוא מתנגד לשלטון הציונים באר".

וכאשר בחודש אדר א' תרפ"ד הופיע המלך חוסיין לביקור אצל בנו האמיר עבדאללה הצליח ר' יעקב ישראל לסדר פגישה בין נציגי היהדות החרדית למלך.

לאחר שהתפרסמה הידיעה אודות המשלחת החלו הציונים בהשמצות והתקפות רבים מחברי המשלחת חששו לחייהם וחפצו להמנע מלנסוע.

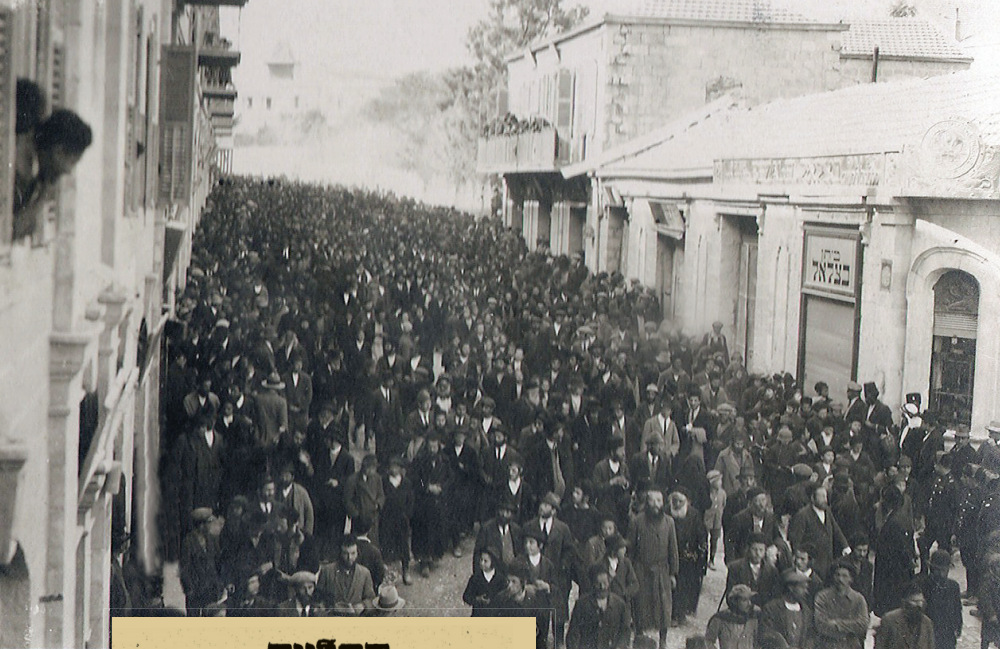
אחרי שהדבר נודע למרן הגר"ח זיע"א אמר לו יעקב ישראל "אף אם כולם יסתלקו מתוך פחד, אני לבדי אלך איתך!", והמהססים מלאו ביטחון והסכימו להצטרף.

ביום ראשון י"ט אדר א' תרפ"ד יצאה משלחת היהדות החרדית בראשות מרא דארעא קדישא מרן הגר"ח זאנענפעלד ובלוויית הרה"ג ראובן שלמה יונגרייז זצ"ל מזכיר העדה"ח, הג"ר אברהם חיים נאה זצ"ל ספרא דדיינא, והד"ר ר' יעקב ישראל אל האן מסדר המשלחת, אל עבר הירדן.

אנו מעתיקים את תיאור הפגישה כפי שנדפס בגליון "קול ישראל" (גליון כ"ג תרפ"ד) תחת הכותרת: "מלאכות (= משלחת) אגודת ישראל לפני המלך חוסיין" -

"ביום הראשון ביקרו את המלך חוסיין בשוני (= כפר ישראל העולמית) בהסכמת כ"ק אדמור"ם שליט"א נשיאי האגודה) וועד העיר האשכנזי בראשות מרן הגאב"ד שלמה זצ"ל, בהמלאכות

כת"ע "קול ישראל" עם הידיעה על הרצח הנורא

האמיר עבדאללה, אשר יצא לקראתם לפגשם סמוך לאהלו, וכעבור רגעים אחדים של שיחה ידידותית עמד האמיר על רגליו וכל הנוכחים שמה ואמר להרב בשם המלך שהוא מכבד את הרב באות הכבוד איסיתיקלאל ממדריגה ראשונה והפקידים הגבוהים ברכו את הרב לרגלי אות הכבוד, גם האמיר הזכיר בדבר היחס הטוב שהי' מאז ושיהיה גם בעתיד בין היהודים והערבים, האמיר אמר שהוא מקווה לבקר את הרב בירושלם בהזדמנות הראשונה.

אח"כ נתקבלה המלאכות עוד הפעם לפגישה לפני המלך, ומשם שבה לירושלם."

ההלוויה

מסעם הרבנים הנאינים והרה"ג הכריז שלימיא הכריזו א"י ההלוויה בכל קצית העיר, וקראו את הקהל להליך את הכבוד האחרון להמנוח הנדול שנפול על קדוש השם. משעה ששנת בכקר החלול הקהל לזרום במסון אל בית החולים שערי צדק.

מנו המושל המחויי הקצין קסטס בא לבית החולים להביע למרן הנאיבי שלימיא ולראשי העדה החרדית את רגשי השתתפות הממשלה באסון היהדות החרדית.

בשעה עשר הוצאה המטה מבית החולים הנו. למידיי כתי תמרו תורה של ספרדים ואשכנזים הניכו בית היתומים דיסקון הלכו לפני המטה בשתי שורות ארוכות וקראו מזמורי תהלים.

כל היהדות החרדית ורבניה השתתפה בהלוויה את מספר המליון איורים לחמשת אלפים איש (דראר היום מודיע שהשתתפו רק מאתיים איש...) ההתמטרות בחוני היהדות החרדית חיתה גדולה מאד.

המליון אמרו פסוק במסוק את הקפיו. וכור ד' מת ה' לני מקינת איבתו.

הממשלה מצאה צורך לשלוח אל ההלוויה מספר גדול של שומרים למנוע התפרצות הרגשות הסוערות של אלפי היהודים החרדים.

ע"י הסדר היתה המטה צריכה לעבור דרך החוב יפו ולערוך הפגנת מחאה פומבית על יד בית ההנהלה הציונית. אך הממשלה חסמה את הדרך ע"י שומרים וכשהתרגונו הקהל גדלה ורצו לפרוץ את שלשלת השומרים הביאה הממשלה פלוגה של שומרים אנגלים במכונות. והיו מוכרחים לשנות את התכנית ולעבור דרך החוב בני החולים.

על יד בית החולים הספירו מרן הנאיבי מוהרי"א זוננפלד שלימיא ואחריו הקונסל ההולנדי. על יד שכונת בית יעקב הספידו הרב הנאון מוהרי"א מרדכי ליב רובין הראיבי שלימיא. והרב המאוהב מוהר יונתן בנימין הורוויץ בשם מרכז הפקואים באמסטרדם על יד בית הכנסת 'אורחים במתנה יהודה הספירו הרה"ג מרר ראובן שלמה יונגריים בשם ועד העיר האשכנזי.

על יד מאה שערים הספירו הרה"ג ר' משה כליו בשם מרכז אנרת ישראל. בארץ ישראל. ועל יד בית הממשלה הספירו הרה"ג ר' פאול קצילנבוין בשם הסתדרות. צעירי אנרת ישראל ומערכת קול ישראל.

נאמו נאומי מחאה על יד בית האדון אוסישקין ועל יד בית הממשלה. אחרי הנאומים התפרץ כל המהלך במער ובהתמטרות גדולה בקריאות: הלאה ההסתדרות הציונית! הלאה הועד הלאומי! הלאה חומת הקהלות! הלאה המרצחים!

כל הספדים הכיבו באומץ לב את רגשות היהדות החרדית ושאפותיה לחשתחרר משלטון החפשים בארץ ישראל והבפיתו שלא ינתו ולא ישקוטו עד אשר העדה החרדית תקבל את תפישתה הנכונה.

מהלך עצום ובתוכו מרן הנאיבי שלימיא היו את המטה עד בית המכרות.

תנציחה

רבבות בני היהדות הנאמנה בהלוויית הק' ר' יעקב ישראל דה-האן הי"ד

כהנה וכהנה הוסיפו עיתוני הציונים והמזרחים להסית ולהשמיץ, ואף "הועד הלאומי" יצא ב"מחאה וקול קורא" כנגד "מעשי האנשים האלה, אשר כל מגמתם היא להרוס את הבנין הלאומי הנעשה מתוך התאמצות".

הרצח הציוני הראשון בארה"ק

דברי ההסתה לא נפלו על אזניים ערלות, ואלה הבשילו ועשו פרי, כאשר בהסכמתם המלאה של ראשי הציונות באר"י יצאו זוג בריונים נודעים לשמצה (שלימים נתגלה שמם) ובאור לכ"ט סיון - ארבע חודשים בלבד לאחר הפגישה עם המלך חוסיין ומספר ימים לפני צאתו של ר' יעקב ישראל למסע ללאנדאן, המתינו לו בצאתו מתפילת ערבית בבית החולים "שערי צדק".

שלשה כדורים פלחו את לבבו הטהור מידי המרצחים הציונים השפלים, כשהוא מחזיר את נשמתו הטהורה לצור מחצבתה במחיצת הנהרגים והנטבחים על קדושת שמו יתברך.

ידע ידעו הציונים היטב כי חיצו המות האכזריים שנשלחו בלבבו הטהור היו חיצו מות בליבה של היהדות החרדית כולה, אשר איבדה אדם גדול זה איבדה שאין לה תמורה, ובכך נסללה דרכם של הציונים לכבוש תחת ידם את היהדות החרדית ולהקים את מדינתם ולהשתלט על ארה"ק.

הרנינו גויים עמו כי דם עבדיו יקום ונקם ישיב לצריו וכיפר אדמתו עמו.

זעם והסתה לרצח

חמת הציונים בערה במ, בראותם כיצד היהדות החרדית נוטלת את כלי הנשק - שהציונים דימו לבלעדיות עליו - נשק הדיפלומטיה, וכיצד איש מורם מעם אשר לפני מלכים ורוזנים יתייצב מביע את עמדתה של היהדות החרדית לפני מנהיגי ומושלי אומות העולם.

בהשתוללות חסרת רסן, ובמסע הסתה נוראה אשר במהלכו התירו את דמו של מסדר המשלחת ר' יעקב ישראל, יצאו אז כתבי העת של הציונים והמזרחים נגד ה"בוגדים" ה"מוסרים" וה"מלשינים" שהעזו ללכת אל המלך חוסיין ולהכריז בפניו כי היהדות הנאמנה "איננה מוסרת שום יפוי כח לשום הסתדרות אחרת לדבר בשמה או בשם עם ישראל כולו" (מתוך לשון התזכיר).

בכת"ע "השלח" נאמר: "באומה אחרת היו עונשים עליה במאסר ועבודת פרך, ואפשר גם במיתה".

בכת"ע "הארץ" נאמר: "זו לא הפעם הראשונה להם לרוץ אל "הפריץ" להלשין לפניו אל עם ישראל... לחלל את כבודו בגויים ולחתור חתירה תחת קיומו ועתידו הלאומי במולדת".

בכת"ע "הפועל הצעיר" נאמר: זוהי הזוועה, ללשכה שחורה זו יש שר החיצון, פרופסור הדיוט אחד חציו נוצרי וחציו יהודי, חציו משורר וחציו מנוול, שעשה את המלחמה בציונות לעסקו, והוא זה המוציא והמביא את כל העניינים. זמורת זר זה האיש בעמנו ובארצינו".

כת"ע "קול ישראל" בתיאור מסע ההלוויה

אהבת ישראל של הגה"צ ר' עמרם בלויא זצוק"ל

בס"ד

אייר תשע"ח

לכבוד מערכת הנכבדה של גליון ירושתנו, שוכט"ס.

נהניתי מאד מהגליון בכלל, ומהשיחה המרתקת עם הר"ר עמרם בלויא שליט"א בפרט, סיפורים מכלי ראשון מירושלים של מעלה מלפני שבעים שנה.

אמנם רציתי להעיר לגבי הסיפור על הקידוש שהיה הגה"צ ר' עמרם בלויא זצ"ל עורך בלי שם ומלכות משום האורחים המכובדים... אמנם המעשה יפה מאד אך אני שמעתי מצאצאיו של הגה"צ ר' עמרם זצ"ל כי לא כן היה פני הדברים, כי ר' עמרם בצדקותו ובגודל אהבת ישראל שבו, לא הריח כלל ריח רע מאותם אורחים. כלומר ר' עמרם לא היה עושה את עצמו כאילו אינו מרגיש, אלא באמת אהב את כל אותם מסכנים אהבת נפש ולא ראה כלל בחסרונותיהם.

עד כדי כך שמצורעים ומוזנחים היו ישנים במיטתו של ר' עמרם והוא היה ישן על זה אחר כך בלי להחליף סדין! כי אהבת ישראל שלו היתה אמיתית ולא בהעמדת פנים. כמובן שאין ללמוד מזה הלכה למעשה שמותר לומר דברים שבקדושה ליד ריח רע אם יש לו אהבת ישראל, אבל על כגון דא אמר הגרי"ז מבריסק: שאלות כאלו יכול לשאול רק ר' עמרם!

יה"ר שנזכה ללכת בדרכיו הנשגבים וזכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

בברכה,

אחד הקוראים

פרשת גדולת מרדכי

לכבוד מערכת 'ירושתנו' הי"ו.

נהניתי מאד מהמאמר על כ"ק האדמו"ר מויזניץ מאנסי זצ"ל, אשר היטיב הכותב לתאר לפני הדור הצעיר אשר לא ידע את יוסף, את גודל שלהבת אש הקודש שבערה בלבבו הטהור, ושמירתו על מנהגי ישראל המקודשים. עלו והצליחו!

בברכה,

ב.ג. בני ברק

גילוי פרט אודות בעל "ויחי יוסף" מפאפא זצוק"ל

בס"ד

לכבוד מוציא הגליון "ירושתנו" ירחון איגוד היראים

שלו' רב.

שמחתי בראותי את הגליון הנכבד תורה מפוארה בכלי מפואר, ותקוותי ותפילתי כי תוסיפו לפעול וחפץ ה' בידכם יצלח.

במה שכתבתם בכתבה **"הנאנחים והנאנקים"** אודות אדמו"ר המקיים קהילה גדולה בוולמסב"ג, שבעקבות

שקיבל את גליון החומה אזר אומץ למנוע את אמירת ההלל.

רציתי להעירכם שהמדובר בכ"ק אדמו"ר מפאפא זצוק"ל בעל **"ויחי יוסף"**, וכן נדפס בקובץ **"גינת ורדים"** כסליו טבת תש"ע.

ובהיותו בירושלים בשנת תשי"ד כתב מכתב חיזוק לאנשי נטורי קרתא, ונדפס בגליון **"חומתנו"** (קונטרס 47 עמוד רפ"ג).

ובתוך דבריו כתב: "כן אני אומר לכם אשריכם שזכיתם לפקוח הרבה עיניים עוורות, כי בעוה"ר בכל שאדם פונה פוגע בדעות משובשות ובפרט ע"י העיתונים שלהם".

ועוד כתב שם בחתימת דבריו: "ואני כהולך רכיל ומגלה סוד שהרבה יראים אשר חושבים עליהם שאינם מחזיקים עמכם, הנה הן הם מברכים אתכם בלבבם ושמחים על פועלכם הטוב, אלא שלא כל אדם יש לו רוח גבורה לגלות מצפוני ליבו ולהוציא מחשבתו מכח אל הפועל.

ויה"ר שנזכה להבטחת הנביא ואצרוף כבור סיגין ואסירה כל בדילין וכו', אח"כ יקרא לך עיר הצדק קריה נאמנה, אכי"ר. והנני ידידכם דושת"ה, המצפה לישועת ישראל בתוך כל המיחלים לחסדו ית'.

ב' לס' תרומה תשי"ד **הק' יוסף גרינוואלד** עכ"ל.

ואף אני אחתום בברכת הדיוט יה"ר שתשרה שכינה במעשי ידיכם ויהי נועם ה' אלוקינו עלינו ועליכם ועל כל עמו ישראל.

יצחק אייזיק נ.

הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם ה' וְהִשְׁלַחְתִּי רָעַב בְּאֶרֶץ
 לֹא רָעַב לֶלֶחֶם וְלֹא צָמָא לַמַּיִם כִּי אִם לְשִׁמְעַת אֶת דְּבַרִּי ה'
 (עמוס ה, יא)

בא חבקוק וצעדיק והעמידו על אחת: באמונתו יחיה

בן ישיבה! הצטרף לאחת המסילות של 'כי אם לשמוע' - לימוד יומי בספרי אמונה ודעת
 לימוד יומי | בחינה חודשית | מתן שכרה בצידה | קונטרסי לימוד

להצטרפות: טעל: 05832-53793 | פאקס: 077-317-9387 | ת.ד. 5053 ירושלים

"ואם יעלה בידי שאזכה להוציא מהמבוכה בדעה הרעה הזאת אף אחד מישראל, הכל כדאי".

(הקדמת ויואל משה)

ובפרט שאם כל היראים הנמצאים עוד בדורינו
ישימו יד לפה שלא לדבר האמת, גם יטמנו
ידם בצלחת שלא לכתוב האמת מאימת הדור,
א"כ ישתכח ח"ו דרך האמת לגמרי מהדור ...

וע"כ אחריות גדול ועצום מוטל עלינו לצאת
ככרוכיא גלוי לכל ישראל נגד הטומאה
העמוקה שהתפשטה כ"כ בדורינו.

ותקוטינו שימצאו הרבה אנשים שאף
אם עכשיו לא יועיל להם מאומה מ"מ לא
כל הזמנים שוות ויבוא עוד זמן שיפתחו
איזה לבבות בני ישראל ויפקחו עיניהם
ויגיעו לאזניהם הקולות המצלצלים מדרך
הראשונים, שביקשו אמת ואמונה כראוי,
משא"כ אם ח"ו הקולות יחדלון, ואין אומר
ואין דברים בלי נשמע קולם בכל גבולי ישראל
ח"ו אבדה כל תקוה.

(הקדמת ויואל משה)

תרום בעין יפה לביסוס וחיזוק הגליון "ירושטתנו"
המשמיע דבר ה' ברמה בשפה ברורה ובנעימה